

PROGRESUL ROMÂN.

Apare Marția, Joi și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiul pe un an 72, 6 luni 38.50 or., 3 luni 18.75 or.
Pentru marele pe an 92, 6 luni 44, 3 luni 23.
Pentru strălătate pe an 122, 6 luni 64, 3 luni 34.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrația Știrilor strălătate Sibiul, strada Măscăricilor 47.

Correspondența sântă a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măscăricilor Nr. 57.
Epitolele adresate se return., — Articuliile nepublicate nu se însoțesc.

INSERTIUNILE

Pentru ordină 7 or., — de după ora 13 or., — de trei or
15 or. rândul cu litere galbene — și timbru de 30 or. pentru
50-care publicare.

Prenumerarea nouă

la

„Telegraful român”,

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe semestrul următor, respective pe trimestrul Iulie-Septembrie al anului 1881, cu prețul cel mai moderat, care se poate vedea în fruntea foii.

Bani de prenumerație se trimt mai cu înlesnire până la semnarea ultimei (Posta ulatungă — Post-Anonime) Numele prenumeraților, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime se fi scrie bine, ca să se poată căta.

Se atrage atențiunea cu domni abonați, al căror abonament se sfârșește cu ultima Iunie 1881, ași înmăi din vreme abonamentul, pentru ca să nu fie expedirea silită a sista, sau a întârziia cu espeditura foii).

Editura „Telegraful Român” în Sibiul.

79 O întărire de autoritate în expeditiunea sa face prin tipăritura unui fișil de deosebit dala abonaților sibiului.

Expansiunea română.

Cavovr dicea: „Condițiunile progresului politic și economic sânt identice.”

Cavovr, care era convins, că din născerea politică trebuie să se rădine de *progresiunea economică*, se vede, că țara noastră a maximă, care este aplicabilă la toate popoarele și nu numai la poporul italian.

Adevărul acestei maxime atât este do simțit, în cât ori cine se interesează de prosperarea unui popor și lăra de a reflecta la diplomații că dintău al poporului italian din timpul mai nou trebuie să se împedea de el la pasul cel dintău în viața publică.

Bismarck, atotputernicul din Germania cea mare și luminată, în timpul din urmă și-a concentrat partea cea mai însemnată a atențiunii sale asupra economiei politice. Mărima elutăată pe câmpul de bătălie în 1870 — 1871, dunsă a găsit, că este cu cale a o sprigini, progresează bunăstare a poporului Germaniei din toate punctele.

Dacă în mare este de lină pro-movarea unei stări a unei societăți spre a da rădăcini convinsiei pozițiunii unui popor în cele politice, nu vom greși, când admitem, că și în mio aceleși cauza trebuie să aibă aceleși efecte. Aceasta o ținem cu atât mai vădit, cu cât vedem, că până și în sânta îndivădilor în regula aceleși cauza au aceleși efecte.

De asemenea ideii va fi fost de bună seamă condus și Asociațiunea noastră transilvăneană, care a luat asupra sa, și s-a interesat pe lângă literatură și de cultura poporului român din Transilvania; când pentru promovarea unei stări în toate ramurile productiviității omenești, a voit să aranjeze o exposițiune română. Ea va fi vrut, ca vedându-se odată, care este căpăcătatea Românilor în producie

de tot felul, și poată face asemănarea în ceea ce este și în ceea ce ar mai trebui să se facă pentru promovarea unei stări a Românilor, pentru că se fie și ei în stat un factor demn de a sprigini și a fi spriginți.

Guvernul a aflat, că asociațiunea nu este completată, a face ea însăși asomenarea noastră. El lăna „sunt aflat privați, cari vor să facă ceea ce n'a fost „permis” Asociației a face.

Lăsând la o parte destinația de competență să ne ocupăm cu ceea ce este mai grabnic atât în interesul particular al Românilor, cât și în genero în interesul patriei.

Dacă Români vor, ca să se emancipeze și pe terenul cultural economic de starea, care le s'impună a deoseori ca o vină curat alor, negreșit că trebuie să pună mâna și să lucreze și pe terenurile de agricultură. Aci este industria, și aci este cultura. Dacă de altă parte, ca să se emancipeze și pe terenul cultural economic de starea, care le s'impună a deoseori ca o vină curat alor, negreșit că trebuie să pună mâna și să lucreze și pe terenurile de agricultură. Aci este industria, și aci este cultura. Dacă de altă parte, ca să se emancipeze și pe terenul cultural economic de starea, care le s'impună a deoseori ca o vină curat alor, negreșit că trebuie să pună mâna și să lucreze și pe terenurile de agricultură. Aci este industria, și aci este cultura.

Testul de mil de ani, pentru Români a fost nefortat în această privință. Cu toate aceste trebuințele lor au fost mai tari de cât împingările din afară, care le s'puseau în cale. Români au eredit de la moșii și strămoșii lor, deși puțin, însă totuși au eredit industria, agricultura și cultura de vite. Acesta și în această mai acutură în timpurile cele mai nou pe câmpul culturai vreme prin exposițiune să ni-le înfățișăm și vrem să le înfățișăm și acolora, cari în trecut ne au pus pedeci să nu ne putem dezvoltă și acum se aruncă, că sântem oameni netrebnici, pentru că sntem numai o masă crudă.

Să dovedim dară, că nu este cum ni se aruncă. Să dovedim, că am invins greutăți înșutate și cu toate pedecile de tot felul câte ni s'au pus în cale, ne am străduit, a fi folositori patriei, în care ne-am născut și înălțarea urmeșilor noștri; cărei oasele noastre se ne odihnescă lângă a le strămoșilor și moșilor noștri.

Adevărat că timpul este foarte înaintat și de tot scurt pentru a se sprigini cineva tocmai pentru a se pregăti de vite. Acesta și în această o naștere produce mai bun și mai frumos. Inși să nu scăpăm din vedere, că noi n'avem să concurem nici cu Europa nici cu lumea, ci avem să ne cunoaștem în linia primă această țară și activitatea noastră, care trebuie îndeplinită.

Aplăm dară la toți Industrieșii români din toate părțile Transilvaniei și Ungariei, la toți agricultorii, la toți cultivatorii de vite a trimite cu o dovadă mai bun din produsele lor ca o dovadă a buroii lor cătră activitate.

Dovada aceasta, precum am țis, va fi de mare însemnată. Ea va fi cu un titlu mai mult la justificarea pretenșiunilor noastre și pe terenul politic.

Revista politică.

Sibiul, în 1 Iulie.

Toate foile din Viena discută în articuliile de fond confiscățiunile în masă din țările ultime. Jurnalule deolătmintrenea amicalele guvernului acceptază venicibile foilor opozițiunile să se tură prin lor. E de remarcă, că guvernul cu înscut pentru și spriginii acolor foii, cari i-au stat la dispozițiune vreme îndelungată.

În chestiunea dunsăreacă l'urcării, că Austria întimpină opozițiune din partea Angliei, Rusiei, Turciei și a României, aer sprigin din partea Germaniei, Italiei, Sârbiei și Bulgariei. Mai cu seamă Anglia merge cu opozițiunea sa față cu proiectul austriac atât de departe încât stabilește condițiunile, ca fie ca o guvern, și acela, care nu e reprezentat nici în comisiunea mică, și nici în concertul european, să aibă dreptul, a face recuză la comisiunea dunsăreacă europeană contrarii și cărei resoluțiunile a comisiunii mică, dacă cră ca ori în pută în răzând interesele celor ce sânt supuși jurisdicțiunile sale. În fond tengea manifestă a acestei propozițiune este aceea, de a da tuturor statelor europene un drept de intervențiune cu privire la ceea parte a Dunării, asupra căreia până acum nu s'a estins nici măcar autoritatea comisiunii dunsăreacă. Intereșii Austriei are alabe șansa de reșuire.

Principele Alexandru din Bulgaria a „invins” și din Sofia se anunță, că șefii radicalilor Zambog și Caravay, că prin ei înșiși în puțină vreme va avă în contra sa pe populațiunea din cetăți și dela țară. La tot cazul trebuie să ne așteptăm în scurt timp la neșce scrii despre demonstrațiuni în cercurile radicale.

Se pare, că pe când Franca eredită erminată campania din Tunis, ea deșabă înșurte și încă într'un chip și mai îngrijitor. O scrire foarte curioasă vine prin Londra din Paris, și tocmai această scrie ne face a privi cu îngrijire viitoare evenimentele din Tunisia. Se dice că guvernul francez va fi a-cădat intențiunea, să înlocuiască în 120,000 oameni spre a înlăna odată pentru tot-deșama mișcarea islamită din nordul Africeii. Se poste că această cifră, pe care o da Morning Post, se fie esagerată, dar totuși nu este mai puțin adevărat, că trebuie trimise întăriiri în Africa. Ar fi foarte regretabilă a vedea Franța aruncată în tre nouă încercătură, al cărei sfârșit

nu-l poate cunoșce încă nimeni, dar care ne dovedeșcă până la evidentă, că bărbații de Stat francezi au cășut și de astădată în cursele marelui cancelarului de Berlin. Ar fi de dorit din toate punctele de vedere, ca lucrurile să fie cu totul alfel de cât cum ni le închipim noi, dar nu prea pare a fi astfel, mai ales în urma astătinuții, ce Turcia ia în Tripolis.

De altă parte încercătură Francezilor în Africa par a redescoperă în Italieni speranțe, de a și lua revanșa fără să șce nici ei singuri tocmă bine pentru-ce? În ori ce cas însă este interesant de constatat, că „Poster Lloyd” de la 7 Iulie, cum acest Stat italian, care dătoareșă existența sa unitară mai ales principiului naționalității, neagă astăzi fără nici un motiv solidarității popoarelor latine, îndată ce această solidaritate nu mai pare profitabilă. În schimb unirea cu Austria Ungariei și Germaniei, formază astăzi un obiect de predilecțiune pentru discutiunea publiciștilor italieni. Nici nu vom, adăugă „Poster Lloyd” să stărim mult asupra acestui dragote, care lăne venit cam târziu Italianilor. Dar între numeroselle voci, cari cântă lauda Ungariei și Germaniei, formază aici, caei ea este privită ca una dintre cele mai însemnate din Italia. Revista lunară „Nuova Antologia” publică un articol foarte important sub titlul de Politica esteriocară și apărarea națională a Italiei de Anonimul colonel de stat major Nicola Marselli.

Mișcări electorale.

Ciacova, 27 Iunie 1881. De Redactor: Permițiți-mă a vă descrie decurgerea alegeori de deputat dintău cercul Ciacova.

În presarea alegeori o deputățiune înșopotă din opidiul Ciacova s'a dus la Jebel spre întimpinarea candidatiului opozițional, carele se află aceluși la tătul său, la Prea On. D. protopop Alecsandru Ștefanici.

Introducându-se deputățiunea împreună cu braval candidatul, înaintea Opidiului Ciacova o mulțime de alegători din loc și giurii așteptau mușica în frunte. Acolo descăleacă deputățiunea din vre o 30 de trăsturi cu cei adunați tot împreună, pedestrul au lăsat în piață un cândăz grandios și nemsă vădută în Ciacova, poporul la vre o câteva mi, pe când la soșira candidaturii guvernamental înaintea cu s'a înfățișat nici unul, ci cu totul la vre o 30 de indiviși subalterni comitașeni, înșurte și după povocă, în piață din balcon edificiului comunei biser. gr. or. prea demnal candidatul al nostru roști cu o voce asăzătoare vorbiri în 4 limbi, toate primite cu entusiasm și urări din partea mulțime adunate.

Sears s'a dat un banchet strălucit în onoarea candidatiului nostru opozițional, participând la acel banchet întreaga întăritură din loc: Unguri, Nemți, Sârbi și Români. Se pricepe că și toate se ridicară în diferite limbă.

—Entusiasmul domnilor alegători din Ciocava era încântător, deși văreau și manifeste bucuria și prin un conduct de faclă, dar acesta la espresa rugare a candidaților a ramas neacuzat.

—Sfârșirea cea mare, care se manifesta pretinderea în opidul Ciocava din partea publicii pentru partidă opozițională, ne-a îndreptățit, a crede că și în ziua de alegeri invingerea va fi a partidei opoziționale.

—El bine, dar puternici situațiunile din ziua de azi, și înlocuind a candidaților noștri, totuși nu s'au descurajat. Mai virtos căutând la efectul ce va produce ara imoralității lor, din spirit, bani, mănecare. Unele te comitatează deci cu amenințări, teroriștii s'au cucerit comunele de prin vocalele, de exemplu Jebel, Liège și Liebling, unde notarii comunali, doi Români din opinea, au escelat în corțire pentru candidatul guvernamental, Jidnapu Vodianer Bela. După ce prin comuna s'au bunt toată noaptea, dimineața s'au împărțit în căruși alegători și ca Român de omieie n'au fost prezenta asupra alegătorilor și în fine ca un om de caracter a votat în așudul tuturor pentru Român.

—Dacă toți notarii comunali în cercul nostru și-ar fi împlinit cu scumplitate datoritele lor, ca cetățeni liberi și ca Români de omieie, ne făcându-se comitatul Vodianer, noi în butul tuturor abuzurilor comise din partea partidei guvernamentale totuși am fi livins.

—Altund invingerea morală este și așa în partea noastră, căci cu parte Rivmânjor Jidnapu Vodianer n'a primit nici macar un vot din convingere.

—Har domnului, că n'ia succes a ne organiza în partida opozițională, apoi cu ajutorul lui Djeu sperăm, că la ocaziunea cea mai deapsoe vom dovedi și mai eficace contrariilor noștri, că în Român încă n'a perit onorabilitatea și consciința de sine.

—Prevedem gravele și partidei noastre a făcut mai multe arderi criminale pentru a preveni abuzuri de conducere a alegătorilor, comise de către partida guvernamentală. Despre rezultatul cercetării la timpul sau îmi voi lua libertatea să vă raport.

—Szilagy-Cseh, la 5/7 1881. Stimată Redacțiune! În 3/7 a. c. s'au înțelegerea de deputat direct în cercul electoral al Szilagy-Csehului în opidul de acest nume. Până în septemăna penultima a acestei alegeri era în acest cerc electoral numai candidatul român în persona bine-meritulului și energicului doctor în legeți Geoczi Pop din Bozocsi. Într'unir pentru disciplinarea alegătorilor români, cari erau în număr de 1700, precăd Maghiarii abia avut din sinul lor 350 alegători, s'au înțuit inaintea alegerii, două: una în Szilagy-Cseh și alta în Bozocsi.

—Cu toate acestea ce se vede? Cercuții de alegători au fost de-a dreapta plăși per față cu candidații și partidă maghiară și anume cu un advocat maghiar din Cseh numit Mochy Ghiuri. Acesta împreună cu conșoționali săi precum și cu derogetoria politici: Solgă-Birău, Comisarul de asociație și energic și pandur în legeți, au înțuit energie efectivă, înță în 3 Iulie prelungă toate opintirile preține și Inteligenți zelosae alegătorii din multe comune curat românești curgeau ca ploaia strigând în gura mare: „s'atracăe Mochy Ghiuri“. Beutura, banii și arțelile erau milioacele, cu cari se adormeau în gura mare de-a dreapta toate protestările Românilor, că legea se calcă în picioare, căci Maghiarii atunci se înfocau mai tare, și se înfocau mai puternic la lucru. Cu toate a aceste vieduri Maghiarii și anume comisiunea cântogătoare de voturi, condusă de preofal rom. cat. al Csehului, cu

zelosul nostru bărbat Georgiu Pop va înțuri maioritate de voturi — a trimis per comisarul de securitate cu mai mulți panduri afară de opid, ca pre alegătorii români, care pentru marea depărțare de sub Codru numai atunci sosias, să se mănecăca puț în țura în opid și de acolo la ora. Alegătorii români fiind și a continua durmul fură bătuți și împrescați în toate părțile, mulți cu capetele sparte. Pre de altă parte prezedintele comisiunei a înțuit votărea, sare bușle lor de voturi și după ce de mănecăca puț în țura afară pe strădă, ca așa se atragă pe cei slabi de caracter la votare contra mamei lor națuni. Pe această cale a reșei candidatul maghiar cu o maioritate de 70 voturi precăd Românii disponeau încă de sute de votanți.

—Nice e omieie, căci sunt arțidivii, din Zoicasin Chiriță din Giurtele, cari au primit și cele treișeci floreni și beutura până la demenție; alții erau au primit câte 1 fl. cari toți se sciu cu omieie și recunosc singuri acest fapt. Numul de bun simț nici închipuire nu și votă de sine până la comisiunea de demoralisarea și nerepectarea legii în Ungaria. Victimă acestei demoralisări a căduț și zelosul nostru bărbat Georgiu Pop. Spered însă, că guvernul totuși va fi necesitat a considera și protestul legal al Românilor; și să se formeze o comisiune de investigație, care nu va avă multă ostenală a constata înădele nelegiurii aceste comise cu această alegere și a nulifica alegerea lui Mochy Ghiuri, căd apoi noterișdului se alegătorii români era și evi învingătorii bravii și naturalist Georgiu Pop, care avă înțuit și reprezentat cu onoare acest cerc în țura.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

Semprom.

Apel.

Vedem un simpton îmbucurator în mișcare, ce se generalizează în sinul societății noastre române. Dacă cuvintele de onoare a lui I. Eliade Rădulescu, prin care îndemna pe toți a scrie, care cum scie, numai se scrie avă avut rodurile, ce le vedem după acest număr în numărul 1 al actiunii din țura de astăzi pe ori care teren își va da la timp rodurile. Nu vom greși dacă îndărătăm întreprinderile care n'isusec a aduce la valoare folosițoare puterile, cari există în sinul poporului român.

Spre sfârșitul acestei validități n'isusece apelul, căru i dăm loc mai la vale și de aceea i dorim succesul cel mai întins. Eată apelul:

Stimății Domni! Tinerimea română cu rang academie din Sibiu, îndemnată din mai multe părți, cu desbire de către junimea studențiasă română dela universitățile din Viena, Pest, Cluj, spre a întreprinde pașii necesari pentru înfălișarea unei reuniri locale în țura Sibiu, în scopul de a constitui un rang academie din monarhia românească, s'au întrunit în 21 Iunie a. c. la o consulare, în care acceptând ideea de a înființa o astfel de reunione, a deciz:

1. a se conșoleta toți studenții români cu rang academie din Austro-Ungaria pe 27 August a. c. la Sibiu la o adunare de constituire într-o reunione literară socială; a institui o comisiune mică pe 27 August a. c. din câte doi delegați dela fie-care institut mai înalt din Austro-Ungaria, care e cerceat de tinerii români;

2. pentru elaborarea statutelor acestei reuniri precum și a programii adunării de constituire;

3. pentru a supra lucrarea acestei comisiuni mică a se algea din sinul său o comisiune de cinci, pentru elaborarea unui proiect de statute, care la ziua mai sus însemnată se va prezenta comisiunii micie, eventual dacă comisiunea de cinci și va termina lucrarea mai de timpuriu se va trimite fece căru membru din comisiunea mică spre a studiere și în urmă

4. a se aranga cu ocaziunea acestei întruniri un banchet din partea tineriei române, în onorea asociațiilor transilvane care tot în ziua de 27 August a. c. își va păi adunarea sa generală în Sibiu în legătura cu o organizație nouă în țura.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

